

LEGEA ARHIVELOR

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1 Domeniul de reglementare

Prezenta lege reglementează administrarea, utilizarea și protejarea arhivelor.

Articolul 2 Definiții generale

În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile se definesc după cum urmează:

1. *administrarea arhivelor* – ansamblul activităților care privesc constituirea, evidența, prelucrarea, păstrarea și conservarea arhivelor;
2. a) *arhivă* – totalitatea documentelor, indiferent de forma, suportul și metoda de inscripționare, create și/ sau deținute de-a lungul timpului de către orice persoană juridică de drept public sau privat, în exercițiul activității sale, precum și de orice persoană fizică, în decursul existenței acesteia. O arhivă poate fi formată din unul/una sau mai multe fonduri arhivistice și colecții arhivistice;
b) *Arhivă* – instituție destinată administrării, utilizării și protejării arhivelor;
3. *ciclu de viață a documentelor* – totalitatea etapelor prin care trece un document de la crearea acestuia și până la eliminarea sau la transferul său către o Arhivă;
4. *clasarea arhivelor private* – procedura de stabilire a statutului de arhivă de interes public, aplicabilă arhivelor private, premergătoare evaluării;
5. *colecție arhivistică* – totalitatea documentelor adunate și/sau grupate de către o persoană juridică sau fizică în conformitate cu un anumit criteriu, fără a ține seama de proveniența lor sau de existența unei legături organice între documente;
6. *creator de arhivă* – persoana juridică de drept public sau privat, precum și persoana fizică, care în decursul activității, respectiv existenței sale, a creat sau creează arhive;
7. *depozit de arhivă* – spațiu special amenajat pentru păstrarea, conservarea și protejarea arhivelor;
8. *deținător de arhivă* – persoană juridică de drept public sau privat, precum și persoana fizică ce exercită, temporar, atribute ale proprietarului, în temeiul unui titlu;
9. *document* – orice informație înregistrată pe orice fel de suport material, creată sau primită pe parcursul activității unei persoane juridice de drept public sau privat ori în decursul existenței unei persoane fizice și păstrată ca mărturie a activității sale, pentru utilizarea ulterioară;

10. *evaluare* – procedeul prin care se analizează importanța unui document/ansamblu de documente, în vederea stabilirii termenelor de păstrare corespunzătoare valorii acestuia și apartenenței la Patrimoniul Arhivistic Național;

11. *fond arhivistic* – ansamblul documentelor de orice natură create și primite de către o persoană fizică sau juridică pe parcursul existenței sau activității sale;

12. *instrument de evidență* – document de sinteză care oferă date și informații pentru controlul fizic și de conținut al documentelor, cu scopul de a facilita administrarea și utilizarea informațiilor cuprinse în fondurile și colecțiile arhivistice;

13. *inventariere* – operațiunea arhivistică de luare în evidență a unităților arhivistice dintr-un fond arhivistic sau dintr-o colecție arhivistică;

14. *nomenclator arhivistic* – listă sistematică pe probleme a documentelor create și primite de către o organizație, grupate în unități arhivistice, împreună cu termenii de păstrare ale acestora, constituită conform structurii organizației sau după categorii de activități și funcții îndeplinite;

15. *prelucrare arhivistică* – ansamblul operațiunilor efectuate asupra unei arhive sau a unei părți a acesteia, cu scopul de a asigura utilizarea documentelor;

16. *selecționare* – operațiunea arhivistică de reținere pentru păstrare sau de eliminare a documentelor, ca urmare a evaluării;

17. *unitate arhivistică* – grupare de documente referitoare la aceeași problemă sau activitate, care poate constitui elementul de bază în descrierea și/sau administrarea unui fond sau a unei colecții;

18. *valoare arhivistică* – semnificația sau importanța unui document/ansamblu de documente, determinată de informațiile conținute sau de caracteristici deosebite ale suportului, ce justifică păstrarea permanentă.

Articolul 3

Arhive publice și arhive private

(1) Prin *arhive publice* se înțelege arhivele care rezultă din activitatea:

- a) persoanelor juridice de drept public;
- b) persoanelor juridice de drept privat sau persoanelor fizice care îndeplinesc un serviciu public;
- c) oricărei persoane fizice și juridice, dacă acestea se află, în temeiul unui titlu valabil, în proprietatea unei Arhive publice.

(2) Constituie arhive publice și arhivele create de către Partidul Comunist Român în perioada 1921-1989, respectiv de către instituțiile statului comunist în perioada 1945-1989.

(3) Arhivele, altele decât cele de la alin.(1) și (2), constituie *arhive private*.

Articolul 4

Patrimoniul Arhivistic Național

Documentele cu valoare arhivistică, aflate în arhive publice sau în arhive private alcătuiesc, în condițiile prezentei legi, Patrimoniul Arhivistic Național.

CAPITOLUL II REGIMUL JURIDIC AL PATRIMONIULUI ARHIVISTIC NAȚIONAL

Articolul 5 Administrarea Patrimoniului Arhivistic Național

(1) Statul garantează potrivit prezentei legi resursele necesare pentru administrarea, utilizarea și protejarea Patrimoniului Arhivistic Național.

(2) Prin instituția Arhivelor Naționale ale României, denumite în continuare *Arhivele Naționale*, statul administrează Patrimoniul Arhivistic Național și sprijină metodologic creatorii și deținătorii de arhive incluse în Patrimoniul Arhivistic Național.

(3) Administrarea prevăzută la alin.(2) implică:

- a) gestionarea documentelor aflate în depozitele Arhivelor Naționale;
- b) realizarea procedurilor de clasare și evaluare, în condițiile prezentei legi;
- c) asigurarea evidenței și controlului creatorilor și deținătorilor de *arhive de interes public*;
- d) elaborarea cadrului normativ din domeniul arhivistic.

(3) În scopul protejării Patrimoniului Arhivistic Național, Arhivele Naționale constituie și administrează arhiva de asigurare a Patrimoniului Arhivistic Național, pe bază de microfilme, copii digitale și alte forme de reproducere adecvate.

Articolul 6 Procedura de evaluare

(1) În vederea stabilirii apartenenței la Patrimoniul Arhivistic Național, documentele aflate în arhivele publice sau în arhivele private se supun evaluării, procedură care se realizează de către comisii de evaluare și clasare din cadrul Arhivelor Naționale.

(2) În cazul documentelor aflate în arhivele private, evaluarea se aplică doar asupra arhivelor care parcurg procedura de clasare, potrivit prezentei legi.

(3) Procedura de evaluare a documentelor se stabilește prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi, denumite în continuare, *norme metodologice*.

(4) Organizarea și funcționarea comisiilor de evaluare și clasare se stabilesc prin regulament aprobat prin dispoziție a directorului general al Arhivelor Naționale, care se publică în Monitorul Oficial al României.

Articolul 7 Procedura de clasare

(1) Clasarea arhivelor private nu implică schimbarea regimului de proprietate asupra acestora.

(2) Clasarea arhivelor private se realizează din inițiativa Arhivelor Naționale sau la solicitarea proprietarului acestora, potrivit următoarelor criterii:

- a) domeniul de activitate;
- b) importanța istorico-culturală a fondurilor și colecțiilor aflate în arhiva deținută;
- c) aria geografică de activitate;
- d) tradiția mărcii înregistrate;
- e) alte elemente care pot justifica un interes public.

(3) Deschiderea procedurii de clasare se face în termen de 30 de zile de la data notificării de către Arhivele Naționale sau, după caz, în termen de 90 de zile de la data înregistrării solicitării proprietarului.

(4) În vederea clasării, proprietarii arhivelor private au obligația de a permite personalului împuternicit al Arhivelor Naționale accesul la acestea.

(5) Clasarea arhivelor private se face prin decizie motivată, în condițiile stabilite prin normele metodologice.

(6) Împotriva deciziei motivate privind clasarea arhivelor private sau, după caz, a răspunsului nefavorabil al Arhivelor Naționale se poate face plângere în condițiile legii contenciosului administrativ.

Articolul 8

Depunerea instrumentelor de evidență a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național

Proprietarii documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național sunt obligați să depună la Arhivele Naționale câte un exemplar din instrumentele de evidență a acestora, în condiții stabilite prin normele metodologice.

Articolul 9

Înstrăinarea documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național

(1) Arhivele Naționale au un drept de preemțiune asupra documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național. În acest scop, proprietarii arhivelor private au obligația de a comunica intenția de vânzare a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național.

(2) Vânzarea documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național se poate realiza numai după renunțarea de către Arhivele Naționale la exercitarea dreptului de preemțiune sau, după caz, după expirarea unui termen de 30 de zile de la data înregistrării comunicării.

(3) Vânzarea documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național către Arhivele Naționale exonerează vânzătorul de la plata taxelor și impozitelor datorate bugetului de stat sau, după caz, bugetelor locale, ce decurg din tranzacție.

(4) Dreptul de preemțiune subzistă pentru o perioadă de 60 de zile de la data pronunțării Arhivelor Naționale asupra acestuia.

(5) Actul de înstrăinare se încheie în formă autentică și cuprinde obligatoriu mențiuni referitoare la apartenența documentelor la Patrimoniul Arhivistic Național, sub sancțiunea nulității absolute.

(6) Cu excepția situației în care se exercită dreptul de preemțiune, noul proprietar al documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național este obligat să comunice Arhivelor Naționale, în termen de 15 zile de la încheierea actului de înstrăinare, schimbarea titularului dreptului de proprietate.

(7) Proprietarii arhivelor private pot depune la Arhivele Naționale, în custodie gratuită, documente incluse în Patrimoniul Arhivistic Național.

Articolul 10
Regimul documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național,
afiate în depozitele Arhivelor Naționale

Documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, odată intrate în depozitele Arhivelor Naționale, nu mai pot fi retrase din administrarea acestora, cu excepția situației în care au fost predate în custodie.

Articolul 11
Scoaterea din țară a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național

(1) Documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național nu pot fi scoase din țară cu titlu definitiv.

(2) Documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național pot fi scoase din țară temporar, în vederea restaurării sau în scopuri culturale, numai cu avizul favorabil al Arhivelor Naționale, comunicat în scris.

(3) Condițiile referitoare la eliberarea avizului prevăzut la alin. (2) se stabilesc prin normele metodologice.

CAPITOLUL III
ARHIVELE DE INTERES PUBLIC

Secțiunea I
Dispoziții comune

Articolul 12
Arhive de interes public

Arhivele publice, precum și arhivele private cărora li s-a stabilit un asemenea statut prin procedura de clasare, sunt *de interes public*.

Articolul 13
Administrarea, utilizarea și protejarea arhivelor de interes public

(1) Administrarea, utilizarea și protejarea arhivelor de interes public se realizează în condițiile prezentului capitol.

(2) Proprietarii și deținătorii arhivelor de interes public au obligația de a:

a) amenaja depozite de arhivă, care să asigure condiții împotriva distrugerii, degradării, aducerii în stare de neîntrebuințare ori sustragerii,

b) lua măsuri împotriva comercializării ilicite sau abandonului arhivelor;

c) se supune controlului de specialitate al Arhivelor Naționale, pentru verificarea respectării prevederilor legale, în tot ciclul de viață a documentului.

d) elibera, la cerere, potrivit legii, copii, certificate, adeverințe și extrase de pe documentele aflate în arhivele de interes public, dacă acestea se referă la drepturi care îl privesc pe solicitant.

(3) Actele eliberate conform alin.(2) lit. d), au aceeași valoare probatorie ca și înscrisurile în baza cărora au fost eliberate.

(4) Proprietarii și deținătorii arhivelor de interes public beneficiază gratuit de consultanță din partea Arhivelor Naționale

(5) În termen de 15 zile, proprietarii și deținătorii de arhive de interes public au obligația de a comunica în scris Arhivelor Naționale înființarea, reorganizarea sau începerea procedurii de insolvență, precum și măsurile dispuse în vederea protejării documentelor de arhivă.

Articolul 14

Personalul care desfășoară activități arhivistice

(1) Formarea și perfecționarea personalului care desfășoară activități arhivistice se realizează prin furnizori de formare profesională autorizați, în condițiile legii.

(2) Furnizorii de formare profesională prevăzuți la alin.(1), au obligația de a obține de la Arhivele Naționale avizul favorabil pentru programele de formare profesională în domeniul arhivistic. Avizul se acordă contra cost.

(3) Din comisia de examinare a absolvenților programelor de formare profesională în domeniul arhivistic face parte obligatoriu un reprezentant al Arhivelor Naționale.

(4) Pentru participarea în comisia prevăzută la alin.(3), reprezentantul Arhivelor Naționale are dreptul la o indemnizație reprezentând 20% din salariul de bază al acestuia. Indemnizația se plătește de furnizorul de formare profesională în luna următoare celei în care și-a desfășurat activitatea comisia.

Articolul 15

Registrul creatorilor și deținătorilor de arhive de interes public

(1) Arhivele Naționale asigură evidența generală a creatorilor și deținătorilor de arhive de interes public, prin *Registrul creatorilor și deținătorilor de arhive de interes public*.

(2) Informațiile conținute de Registrul prevăzut la alin.(1), precum și condițiile referitoare la gestionarea acestuia se stabilesc prin normele metodologice.

Secțiunea a 2 –a **Arhive publice**

§ 1. Administrarea arhivelor publice

Articolul 16

Crearea documentelor

(1) Creatorii de arhive publice au obligația de a întocmi documente care să reflecte activitățile pe care le desfășoară.

(2) Creatorii de arhive publice au obligația de a înregistra și de a ține evidența documentelor intrate și ieșite, precum și a celor create pentru uz intern.

(3) Persoana care încetează raporturile de activitate cu creatorul de arhive publice are obligația de a preda, pe bază de proces-verbal, superiorului ierarhic, succesorului în funcție sau unei comisii desemnate în acest sens, documentele aflate în uz, create și primite în exercitarea funcției sale.

Articolul 17

Nomenclatorul arhivistic

(1) Creatorii de arhive publice au obligația de a întocmi un nomenclator arhivistic și de a-l înainta spre confirmare Arhivelor Naționale.

(2) Anual, pe baza nomenclatorului prevăzut la alin.(1), creatorii de arhive publice au obligația de a grupa documentele în unități arhivistice.

(3) Condițiile referitoare la întocmirea și utilizarea nomenclatorului arhivistic se stabilesc prin normele metodologice.

Articolul 18

Instrumente de evidență a documentelor

(1) Creatorii de arhive publice au obligația de a întocmi instrumente de evidență pentru toate unitățile arhivistice pe care le constituie în decursul unui an.

(2) Anual, creatorii de arhive publice, precum și muzeele și bibliotecile publice care dețin documente incluse în Patrimoniul Arhivistic Național au obligația de a transmite Arhivelor Naționale instrumentele de evidență a documentelor cu termen de păstrare permanent, pe suport de hârtie și în format electronic.

Articolul 19

Scoaterea unităților arhivistice din evidențe

(1) Scoaterea unităților arhivistice din evidențe se face ca urmare a:

- a) selecționării;
- b) predării la Arhivă;
- c) distrugerii provocate de calamități naturale sau de un alt eveniment imprevizibil și de neînlăturat.

(2) Scoaterea unităților arhivistice din evidențe se realizează:

- a) după primirea confirmării scrise din partea Arhivelor Naționale, pentru situațiile prevăzute la alin.(1) lit. a);
- b) cu înștiințarea în scris a Arhivelor Naționale, de către proprietar sau deținător, pentru situațiile prevăzute la alin.(1) lit. b) – c).

(3) Selecționarea prevăzută la alin.(1) lit. a) se realizează potrivit procedurii stabilite prin normele metodologice, de către comisia de selecționare numită de proprietar.

Articolul 20

Eliminarea documentelor din arhivele publice

(1) Documentele aflate în arhivele publice pot fi eliminate numai după primirea confirmării scrise a Arhivelor Naționale.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică și în ceea ce privește documentele declassificate în condițiile legii.

Articolul 21

Scoaterea temporară a documentelor din arhivele publice

Documentele care constituie probe într-un proces penal sau pentru cercetarea administrativă pot fi scoase temporar din arhivele publice numai pe bază de proces-verbal și după executarea copiilor de înlocuire, care se păstrează în arhiva proprietarului până la reintegrarea originalelor.

Articolul 22

Organizarea activităților

(1) Proprietarii de arhive publice au obligația de a organiza activitățile privind administrarea, utilizarea și protejarea arhivei și de a încadra arhiviști/arhivari, proporțional cu volumul de documente create și deținute.

(2) Organizarea activităților privind administrarea, utilizarea și protejarea arhivei se realizează pe bază de normative proprii, elaborate de proprietar și avizate favorabil de Arhivele Naționale.

§. 2 Predarea arhivelor publice către Arhivele Naționale

Articolul 23

Predarea arhivelor publice către Arhivele Naționale

(1) Proprietarii arhivelor publice au obligația de a preda Arhivelor Naționale, pe bază de instrumente de evidență și procese-verbale, documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, după 25 de ani de la crearea acestora, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Sunt exceptate de la termenul prevăzut la alin. (1) următoarele categorii de documente cu valoare arhivistică, care se predau Arhivelor Naționale după cum urmează:

- a) documentele declassificate, în termen de cel mult 1 an de la data declassificării;
- b) matricele de sigilare, după scoaterea lor din uz;
- c) registrele de stare civilă, după 100 de ani de la ultima înregistrare operată în acestea.

(3) Formularele instrumentelor de evidență și ale proceselor-verbale se stabilesc prin normele metodologice.

Articolul 24

Păstrarea la creatori a documentelor din arhivele publice

(1) Proprietarii de arhive publice au dreptul de a solicita Arhivelor Naționale păstrarea documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național și după expirarea termenului prevăzut la art.23 alin.(1), dacă acestea le sunt necesare în desfășurarea activității lor.

(2) Sunt exceptate de la obligația prevăzută art. 23 alin. (1), Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe, serviciile de informații și alte instituții cu atribuții în domeniul securității naționale, Arhiva Națională de Filme, Societatea Română de Televiziune și Societatea Română de Radiodifuziune.

(3) Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pe durata funcționării, își organizează arhiva proprie conform prevederilor prezentei legi, iar arhivele pe care le preia de la alți proprietari se organizează cu respectarea identității și a integrității fondurilor și/sau fragmentelor de fonduri arhivistice preluate.

(4) Instituțiile prevăzute la alin. (2) și (3) își păstrează și administrează documentele pe care le creează/dețin în conformitate cu normativele proprii privind arhiva și se supun controlului de specialitate al Arhivelor Naționale pentru documentele cu valoare arhivistică.

(5) Normativele prevăzute la alin. (4) se supun avizării Arhivelor Naționale.

§. 3 Utilizarea arhivelor publice

Articolul 25 Accesul la arhivele publice

Utilizarea arhivelor publice se face în baza accesului liber și egal pentru toți solicitanții, în condițiile prezentului paragraf.

Articolul 26 Condiția de prelucrare arhivistică

(1) Fondurile arhivistice și colecțiile arhivistice din arhivele publice se dau în cercetare numai după prelucrarea lor arhivistică.

(2) Prioritățile de prelucrare arhivistică se stabilesc prin *Strategia națională în domeniul arhivistic*, prevăzută la art.42.

(3) Fondurile arhivistice și colecțiile arhivistice care alcătuiesc arhivele Partidului Comunist Român în perioada 1921-1989, respectiv cele create de către instituțiile statului comunist în perioada 1945-1989 constituie prioritate pentru prelucrarea arhivistică.

Articolul 27 Termene de acces

(1) Accesul la documentele din arhivele publice care îndeplinesc condiția prevăzută la art.26 alin.(1) se face:

a) liber, pentru arhivele create de Partidul Comunist Român în perioada 1921-1989, respectiv de organele statului comunist în perioada 1945-1989.

b) după 25 de ani de la crearea documentelor, dacă proprietarul acestora sau, după caz, legea nu stabilește altfel;

c) după 75 de ani de la crearea documentului, pentru cele care privesc viața privată a persoanei, dacă proprietarul nu a stabilit un termen mai scurt.

(2) Termenele prevăzute la alin.(1) lit. b) și lit. c) nu se aplică în ceea ce privește accesul proprietarului, moștenitorilor sau reprezentanților legali ai acestora la documentele proprietarului.

(3) Documentele create în legătură cu exercitarea unei funcții sau demnități publice nu pot fi considerate ca făcând parte din categoria celor ce privesc viața privată.

(4) Existența unor termene de acces dintre cele prevăzute la alin.(1) lit. b) și c), trebuie semnalată în instrumentele de evidență, cu indicarea temeiului legal și a duratei acestora.

(5) Documentele pentru care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (1), lit. a) - c) pot fi cercetate cu aprobarea proprietarului sau a deținătorului, în urma unei solicitări scrise.

(6) Documentele date în cercetare în condițiile alin. (5) rămân liber accesibile pentru cercetare.

Articolul 28

Retragerea temporară a documentelor

Fondurile arhivistice și colecțiile arhivistice sau părțile structurale ale acestora care au fost cercetate în scop științific pot fi retrase din cercetare doar temporar, pentru prelucrare arhivistică sau restaurare, cu indicarea publică a perioadei de retragere.

Articolul 29

Obligații în legătură cu utilizarea arhivelor publice

Arhivele Naționale, precum și instituțiile prevăzute la art.24 alin.(2) și (3) au obligația de a înființa săli de studiu, iar ceilalți proprietari și deținători de arhive publice au obligația de a crea facilități pentru cercetarea arhivelor publice.

Articolul 30

Publicarea imaginii documentelor și expunerea în original a documentelor

(1) Imaginile documentelor aflate în Arhive se pot publica cu respectarea drepturilor de autor, potrivit legii, și cu indicarea sursei arhivistice.

(2) Documentele din arhivele publice pot fi expuse public în original, cu ocazia unor expoziții sau a altor evenimente culturale, cu obligația de a li se asigura protecția fizică.

Secțiunea a 3 – a

Arhive Private

Articolul 31

Aplicarea dispozițiilor referitoare la administrarea arhivelor publice

Dispozițiile prevăzute în secțiunea a 2-a a prezentului capitol, referitoare la administrarea arhivelor publice, se aplică și cu privire la administrarea arhivelor clasate.

Articolul 32

Accesul la arhivele private

Accesul la arhivele private se face în condițiile stabilite de către proprietar, moștenitor sau de către reprezentanții legali ai acestora.

Articolul 33

Restaurarea documentelor cu valoare arhivistică deosebită

(1) Arhivele Naționale pot efectua restaurarea gratuită a documentelor cu valoare arhivistică deosebită aflate în proprietatea persoanelor fizice.

(2) Efectuarea operațiunii prevăzută la alin.(1) implică dreptul Arhivelor Naționale de a păstra copii ale acestor documente, în scopul punerii lor în circuitul științific.

Articolul 34

Desființarea sau insolvența proprietarilor de arhive private

(1) În cazul desființării prin procedura insolvenței a unui proprietar de arhive private, persoană juridică, de la declanșarea procedurii și până la finalizarea acesteia, administratorul sau, după caz, lichidatorul îndeplinește toate obligațiile proprietarilor de arhive private, stabilite potrivit prezentei legi.

(2) Administratorii sau, după caz, lichidatorii judiciari ai persoanelor juridice prevăzute la alin.(1), ale căror arhive nu sunt clasate, au obligația de a solicita clasarea arhivei potrivit prezentei legi.

(3) Documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național vor fi prelucrate și, după caz, predate Arhivelor Naționale conform prezentei legi sau scoase la vânzare, cu respectarea dreptului de preemțiune al Arhivelor Naționale.

(4) Documentele ale căror termene de păstrare nu au expirat până la data închiderii procedurii insolvenței se depun de către lichidatorul judiciar, spre păstrare, la prestatori de servicii arhivistice, autorizați de Arhivele Naționale.

(5) Cheltuielile ocazionate de administrarea și utilizarea documentelor prevăzute la alin. (4) se suportă din averea debitorului sau din fondul de lichidare, după caz.

Capitolul IV

PRESTATORII DE SERVICII

Articolul 35

Eliberarea autorizației de funcționare

(1) Operatorii economici pot presta servicii de păstrare, conservare, restaurare, legatorie și prelucrare arhivistică, denumite în continuare *servicii arhivistice*, numai după obținerea autorizației de funcționare din partea Arhivelor Naționale.

(2) Autorizația de funcționare se eliberează pentru unul sau mai multe *servicii arhivistice*, dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile referitoare la:

a) competența profesională – operatorul economic dispune de personal angajat, cu contract de muncă, având pregătirea profesională necesară activităților ce urmează a fi prestate;

b) baza materială – operatorul economic dispune de resurse materiale suficiente, precum echipamente, spații, dotări pentru personal, deținute sub orice titlu, pentru începerea și desfășurarea activităților prevăzute la alin.(1).

c) existența unui normativ intern de practică arhivistică, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(3) Procedura de verificare a îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin.(2) se stabilește prin normele metodologice.

Articolul 36 **Valabilitatea autorizației de funcționare**

(1) Autorizația de funcționare se eliberează pentru o perioadă de 3 ani și poate fi reînnoită pentru aceeași perioadă.

(2) Prin excepție de la prevederile alin.(1), dacă operatorul economic dispune de resursele materiale necesare desfășurării activităților prevăzute la art. 35 alin.(1) în baza unor convenții altele decât cele prin care se transferă dreptul de proprietate, autorizația de funcționare se eliberează sau, după caz, se reînnoiește pentru o perioadă corespunzătoare valabilității contractului cu durata cea mai mică, dar nu mai puțin de un an de la data solicitării.

(3) Reînnoirea autorizației se obține în urma unei auditări efectuate de specialiști ai Arhivelor Naționale.

(4) Obținerea autorizației și reînnoirea acesteia în condițiile alin. (1) și (3) se efectuează contra cost, conform prevederilor legale.

Articolul 37 **Suspendarea și retragerea autorizației de funcționare**

(1) Autorizația de funcționare se suspendă de Arhivele Naționale, pentru o perioadă care nu va putea depăși 3 luni, în următoarele situații:

a) când se constată că operatorul economic nu mai îndeplinește condițiile care au stat la baza eliberării acesteia, conform art.35 alin.(2);

b) când operatorul economic desfășoară alte activități decât cele pentru care s-a eliberat autorizația de funcționare;

c) când operatorul economic a fost sancționat contravențional de cel puțin 3 ori într-un an.

(2) Suspendarea licenței operează în termen de 5 zile de la data notificării de către Arhivele Naționale.

(3) Suspendarea autorizației de funcționare implică interzicerea dreptului operatorului economic de a încheia contracte privind prestarea de servicii arhivistice și de a angaja personal. Pe perioada suspendării și până la data stabilită în notificarea prevăzută la alin.(2), operatorul economic are obligația de a dispune măsurile necesare pentru înlăturarea sau încetarea situațiilor care au stat la baza suspendării.

(4) Contractele prevăzute la alin.(3), încheiate pe perioada suspendării, sunt lovite de nulitate absolută.

(5) Autorizația de funcționare se retrage de către Arhivele Naționale, în următoarele situații:

a) la cererea operatorului economic;

b) când operatorul economic a furnizat documente conținând informații eronate cu ocazia solicitării eliberării/reînnoirii autorizației de funcționare;

c) când operatorul economic nu respectă interdicțiile stabilite la alin.(3) sau nu-și îndeplinește obligațiile ce îi revin până la data stabilită în notificarea Arhivelor Naționale;

d) în cazul suspendării autorizației de funcționare, de două ori într-un interval de 1 an.

e) când operatorul economic nu a desfășurat, în termen de 2 ani de la data eliberării autorizației de funcționare, servicii arhivistice.

(6) Retragerea autorizației de funcționare operează:

a) de la data solicitată de operatorul economic;

b) în termen de 30 zile de la data notificării de Arhivele Naționale, pentru situațiile prevăzute la alin.(5) lit. b) – e).

Articolul 38
Reînnoirea autorizației de funcționare

(1) Reînnoirea autorizației de funcționare este obligatorie în cazul schimbării sediului principal, fuziunii sau divizării operatorului economic autorizat.

(2) Pentru reînnoirea autorizației de funcționare, operatorului economic depune documentația pe baza căreia se constată îndeplinirea condițiilor prevăzute la art.35 alin.(2), actualizată, urmând procedurile stabilite prin prezentul capitol.

CAPITOLUL V
ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

Articolul 39

Organizarea și funcționarea Arhivelor Naționale

(1) Arhivele Naționale sunt instituția publică cu personalitate juridică, unică autoritate în domeniu, aflată în subordinea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, care exercită atribuțiile stabilite prin prezenta lege cu privire la administrarea, utilizarea și protejarea Patrimoniului Arhivistic Național.

(2) Arhivele Naționale se organizează la nivel central și teritorial; direcțiile subordonate ale Arhivelor Naționale au personalitate juridică.

(3) Arhivele Naționale sunt conduse de către un director general, care este funcționar public de conducere.

(4) Directorul General al Arhivelor Naționale, în îndeplinirea atribuțiilor sale, este ajutat de către un director general adjunct, care i se subordonează nemijlocit; Directorul General adjunct este funcționar public de conducere.

(5) Arhivele Naționale sunt finanțate integral de la bugetul de stat

(6) Directorul General al Arhivelor Naționale este ordonator secundar de credite.

(7) Directorii direcțiilor prevăzute la alin. (2) sunt ordonatori terțiari de credite.

(8) Personalul Arhivelor Naționale se compune din funcționari publici cu statut special și personal contractual.

(9) Regulamentul de organizare și funcționare, Organigrama și Statul de funcții ale Arhivelor Naționale se aprobă prin ordin al ministrului internelor și reformei administrative, la propunerea Directorului General al Arhivelor Naționale.

Articolul 40

Funcțiile Arhivelor Naționale

Pentru realizarea atribuțiilor sale, Arhivele Naționale îndeplinesc funcțiile:

a) *de strategie*, prin care elaborează politicile și strategia în domeniul arhivistic;

b) *de reglementare a activității*, prin care asigură realizarea cadrului normativ în domeniul arhivistic;

c) *de reprezentare*, prin care asigură, în numele Guvernului României, reprezentarea pe plan intern și internațional în domeniul arhivistic;

d) *de autoritate de stat*, prin care asigură supravegherea și controlul aplicării și respectării reglementărilor din domeniul arhivistic și dispun măsuri în consecință;

- e) *de consultanță*, prin care asigură asistența metodologică în domeniul arhivistic;
- f) *de autorizare*, prin care asigură autorizarea prestatorilor de servicii arhivistice;
- g) *de avizare*, prin care asigură avizarea programelor de învățământ ale furnizorilor de formare profesională în domeniul arhivistic și a altor documente prevăzute de prezenta lege;
- i) *de auditare*, prin care asigură controlul și evaluarea calității activității prestatorilor de servicii.

Articolul 41

Atribuțiile Arhivelor Naționale ale României

- (1) Arhivele Naționale îndeplinesc atribuțiile prevăzute de prezenta lege, precum și următoarele:
- a) elaborează, în conformitate cu prevederile prezentei legi, norme, regulamente și metodologii privind organizarea și desfășurarea activității arhivistice, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I;
 - b) asigură standardizarea și corelarea cu standardele internaționale în domeniul arhivistic;
 - c) întreține și dezvoltă relații cu organizații și instituții similare din străinătate și asigură aplicarea convențiilor și acordurilor internaționale privind domeniul arhivistic;
 - d) controlează aplicarea de către proprietarii și deținătorii de arhive de interes public a prevederilor legislației în vigoare referitoare la activitatea arhivistică.
 - e) acordă, la cerere și contra cost, consultanță proprietarilor și deținătorilor de arhive private;
 - f) elaborează și editează lucrări de cercetare științifică, instrumente de evidență și informare științifică;
 - g) editează „Revista Arhivelor” și alte publicații de specialitate;
 - h) cumpără, primesc donații și preiau în custodie de la proprietarii arhivelor private, documente incluse în Patrimoniul Arhivistic Național;
 - i) promovează, implementează și administrează programe de informatizare în domeniul arhivistic;
 - j) cooperează cu instituțiile de învățământ superior și cu alte instituții similare în domeniul arhivistic;
 - k) organizează activități de formare și perfecționare profesională;
 - l) inițiază și organizează proiecte și programe de identificare, cercetare, copiere a documentelor de interes public, din străinătate, și administrează colecțiile astfel constituite;
 - m) eliberează la cerere, contra cost, copii, copii legalizate, extrase și certificate de pe documentele deținute;
 - n) asigură restaurarea documentelor cu valoare arhivistică prin laboratoare specializate, centrale și teritoriale;
 - o) îndeplinesc și alte atribuții stabilite potrivit legii.
- (2) În exercitarea atribuțiilor ce le revin, Arhivele Naționale colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu alte instituții publice și cu alte persoane juridice sau fizice, de drept public sau privat.

Articolul 42

Consiliul Național al Arhivelor

- (1) Pe lângă Ministerul Internelor și Reformei Administrative funcționează Consiliul Național al Arhivelor, organ cu rol consultativ, format din directorul general al Arhivelor Naționale, 3 specialiști ai Arhivelor Naționale și câte un reprezentant al Ministerului Internelor și Reformei Administrative, Ministerului Culturii și Cultelor, Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului,

Ministerului Economiei și Finanțelor, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Externe, Secretariatului General al Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, Societății Române de Televiziune, Societății Române de Radiodifuziune.

(2) Consiliul Național al Arhivelor propune ministrului internelor și reformei administrative *Strategia națională în domeniul arhivistic*, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(3) Organizarea și funcționarea Consiliului Național al Arhivelor se stabilește prin ordin al ministrului internelor și reformei administrative.

CAPITOLUL V

Infrațiuni și contravenții

Articolul 43

Răspunderea juridică pentru încălcarea dispozițiilor prezentei legi

Nerespectarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea contravențională, civilă sau penală.

Articolul 44

Nerespectarea regimului de ocrotire a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național

(1) Sustragerea, distrugerea, degradarea ori aducerea în stare de neîntrebuințare a documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național constituie infracțiuni și se pedepsesc potrivit prevederilor art. 280¹ din Codul Penal al României.

(2) Scoaterea în afara țării a documentelor care fac parte din Patrimoniul Arhivistic Național, fără drept, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani sau, în cazul persoanei juridice, cu amendă.

Articolul 45

Exercitarea fără drept de servicii arhivistice

Exercitarea fără drept de servicii arhivistice constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

Articolul 46

Contravenții

(1) Constituie contravenții următoarele fapte:

a) nepermiterea accesului personalului Arhivelor Naționale la documentele incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, conform prevederilor art.7 alin.(4);

b) nedepunerea la Arhivele Naționale a instrumentelor de evidență ale documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, conform art. (8);

c) necomunicarea intenției de vânzare a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, potrivit art.9 alin.(1);

- d) nerespectarea termenului de 30 de zile pentru exercitarea dreptului de preemțiune, potrivit art.9 alin.(2);
- e) necomunicarea schimbării titularului dreptului de proprietate asupra documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, potrivit art.9 alin.(6);
- f) neîndeplinirea obligației proprietarilor și deținătorilor de arhive de interes public de a comunica în scris Arhivelor Naționale înființarea, reorganizarea sau începerea procedurii de insolvență, precum și măsurile dispuse în vederea protejării documentelor de arhivă, potrivit art.13 alin. (2) și (5);
- g) neîndeplinirea obligației de a obține avizul Arhivelor Naționale pentru programele de formare profesională în domeniul arhivistic, conform art.14 alin.(2);
- h) nerespectarea obligației prevăzute la art.14 alin.(3), referitoare la componența comisiei de examinare a absolvenților programelor de formare profesională în domeniul arhivistic;
- i) nerespectarea obligațiilor privind întocmirea și evidența documentelor, conform art.16 alin.(2);
- j) neîndeplinirea obligației de a preda documentele aflate în uz, create și primite în exercitarea funcției, la încetarea raporturilor de activitate cu creatorul de arhive publice, conform art.16 alin.(3);
- k) neîntocmirea nomenclatorului arhivistic sau neîndeplinirea obligației de a-l înainta la Arhivele Naționale, conform art.17 alin.(1);
- l) neîndeplinirea obligației de a grupa documentele în unități arhivistice, potrivit art.17 alin.(2);
- m) neîntocmirea instrumentelor de evidență sau neîndeplinirea obligației de a transmite instrumentele de evidență a documentelor cu termen de păstrare permanent, în condițiile art.18 alin.(1) și (2);
- n) scoaterea unităților arhivistice din evidențe în alte condiții decât cele prevăzute la art.19 alin.(2);
- o) eliminarea documentelor aflate în arhivele publice, fără confirmarea Arhivelor Naționale, conform art.20 alin.(1) și (2);
- p) neîndeplinirea obligației de întocmire a normativelor proprii sau de solicitare a avizului Arhivelor Naționale, conform art.22 alin.(2);
- r) neîndeplinirea obligației de predare a documentelor incluse în Patrimoniul Arhivistic Național, potrivit art.23 alin.(1) și (2);
- s) nerespectarea obligației de a permite accesul la arhivele publice, în condițiile prevăzute de art.27 alin.(1) și (3);
- ș) neîndeplinirea obligației de a evidenția existența unor termene de acces, conform art.27 alin.(4);
- t) neîndeplinirea obligației proprietarilor de arhive publice de a crea săli de studiu sau, după caz, facilități pentru cercetarea arhivelor publice, potrivit art.29;
- ț) neîndeplinirea de către administrator sau, după caz, lichidator a obligațiilor care le revin potrivit art.34 alin.(1);
- u) neîndeplinirea obligației de a solicita clasarea arhivei potrivit art.34 alin.(2);
- v) nerespectarea interdicțiilor prevăzute la art.37 alin.(3) de către operatorii economici prestatori de servicii arhivistice;
- (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează:
- a) cu amendă cuprinsă între 15.000 și 25.000 lei contravențiile prevăzute la alin. (1), lit. a), f), j), n), o), ț), v);

b) cu amendă cuprinsă între 7.500 și 15.000 lei contravențiile prevăzute la alin. (1), lit. b), e), i), m), r), s), t);

c) cu amendă cuprinsă între 1.000 și 7.500 lei contravențiile prevăzute la alin. (1), lit. g), h), k), l), p), ș).

(3) Sancțiunile se aplică și persoanei juridice.

(4) În cazul încălcării prevederilor art. 9, alin. (2), Arhivele Naționale au dreptul de a solicita instanței judecătorești anularea actului de înstrăinare, chiar și după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale, în condițiile legii civile.

Articolul 47

Constatarea contravențiilor

Constatarea contravențiilor prevăzute la art.46 și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul împuternicit al Arhivelor Naționale.

Articolul 48

Regimul contravențiilor

Contravențiilor prevăzute la art.46 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 49

Măsuri pentru conformarea cu prevederile prezentei legi

(1) În termen de un 1 an de la intrarea în vigoare a prezentei legi, operatorii economici care prestează servicii de păstrare, conservare, restaurare, legătorie și prelucrare arhivistică au obligația de a solicita eliberarea autorizației de funcționare, prevăzută la art.35.

(2) Operatorii economici care la data împlinirii termenului prevăzut la alin.(1) nu îndeplinesc condițiile stabilite prin prezenta lege pentru a presta servicii de păstrare, conservare, restaurare, legătorie și prelucrare arhivistică, își încetează activitatea.

Articolul 50

Predarea documentelor cu valoare practică

(1) Documentele cu valoare practică în baza cărora se eliberează copii, certificate și extrase privind drepturile referitoare la stagiile de cotizare, la asigurările sociale ale cetățenilor, identificate în cadrul procedurii insolvenței a unui debitor sau aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi în păstrarea Arhivelor Naționale și a Caselor teritoriale de pensii vor fi predate spre administrare, utilizare și protejare către operatori economici autorizați potrivit prezentei legi.

(2) Operatorii economici autorizați care prestează servicii arhivistice au obligația de a elibera, la cerere, copii, adevăruri, extrase și certificate de pe documentele deținute.

(3) Actele eliberate conform alin.(2) au aceeași valoare probatorie ca și înscrisurile în baza cărora au fost eliberate.

Articolul 51

Aplicabilitatea legii

Dispozițiile prezentei legi sunt aplicabile și deținătorilor de fapt ai unor arhive.

Articolul 52

Resurse financiare și servicii

(1) Arhivele Naționale au dreptul de a beneficia de sponsorizări și finanțări din proiecte naționale și internaționale, în condițiile legii.

(2) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, Arhivele Naționale pot achiziționa servicii, potrivit legii.

Articolul 53

Aplicabilitatea unor prevederi

Până la adoptarea prin lege a statutului de funcționari publici cu statut special, funcționarilor publici din Arhivele Naționale le sunt aplicate prevederile legislației în vigoare.

Articolul 54

Aprobarea normelor metodologice

Normele metodologice se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 55

Intrarea în vigoare a prezentei legi

(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea Arhivelor Naționale nr. 16/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 9 aprilie 1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.